

DZIENNIK BERLIŃSKI

wychodzi codziennie

z wyjątkiem niedziel i świąt z datą na dzień następny.

Adresować należy:

Dziennik Berliński, Berlin O 27,
Raupachstrasse 6.

Cena ogłoszeń: 30 fenigów od wiersza petytowego. —
Reklamy lub ogłoszenia na trzeciej stronie 60 fen. od wiersza pe-
tytowego. — Rękopisów redakcyja nie zwraca, lecz je niszczy. —
Redakcyja, administracyja i ekspedycyja: Berlin O 27, Raupachstr. 6.

Telefon: Alexander nr. 4905.

Telefon: Alexander nr. 4905.

Berlin, środa, 15 sierpnia 1917.

Rozprawy

w parlamencie angielskim

z powodu ustąpienia ministra Hendersona.

Wakutek uchwały, jaka zapadła w zeszłym tygodniu na kongresie angielskich organizacji robotniczych i partji robotniczej, na którym większość delegatów opowiedziała się za wzięciem udziału w socjalistycznej konferencji pokojowej w Sztokholmie, nastąpił ze składu rządu angielskiego minister robotniczy Henderson, ponieważ zarzucili mu jego koledzy w gabinecie ministerjalnym, że on samym wpływem spowodował tę uchwałę. Tymczasem rządy państw koalicyjnych Francji, Włoch, Rosji i Anglii nie godzą się na to, aby przedstawiciele partji socjalistycznych ich krajów zjeżdżali się z socjalistycznymi Niemcami i Austrią w Sztokholmie, by tutaj naradzać się nad możliwość zawarcia pokoju.

Ten rozdział pomiędzy Hendersonem a resztą ministrów angielskich znalazł jeszcze swe echo w parlamencie angielskim, w którym Henderson bronił się przed zarzutem, jakoby miał oszukać swych kolegów w gabinecie. Donosi o tem biuro Reutersa co następuje:

Henderson zdał w izbie niższej oświadczenie, w którym zaprzeczał pojęciu, jakoby był dał kiedykolwiek do zrozumienia, że zmienił swoje stanowisko w sprawie konferencji sztokholmskiej, albo jakoby oszukał swych kolegów w urzędzie. Henderson akcentował to, że objaśniając powody przemawiające za konferencją i przeciw niej użył na kongresie partji robotniczej silniejszych wyrazów o poglądzie rosyjskim na konferencję niż zawierał rzeczywiście doniesienie rządu rosyjskiego. Nie zamierzał też zamilać wobec kongresu czegokolwiek i powiadomił kongres wyraznie o tem, że rząd rosyjski zmienił swe stanowisko wobec kongresu pokojowego.

Wreszcie oświadczył Henderson, że nie chce szeregowej sprawy tej omawiać. Pragnie prowadzenia wojny aż do zwycięskiego końca.

Hendersonowi odpowiedział prezes ministrów angielskich, Lloyd George.

Mówca zaznaczył, że cała izba godzi się na apel Hendersona wzywający do jedności i zwycięstwa. Dalej oświadczył Lloyd George, że Henderson pozostawił wszystkich członków gabinetu angielskiego pod wrażeniem, że na kongresie robotniczym użyje całego swego wpływu, aby spowodować uchwałę opowiadającą się przeciw konferencji sztokholmskiej. Pojął też to, że Henderson nie odczytał na kongresie listu rządu rosyjskiego i zapytał, czy jest ktokolwiek, który byłby zdania, że nie stanowi to żadnej poważnej różnicy, gdyby ta depesza nie była została odczytana na kongresie.

Prezesa dyskusji w sprawie ustąpienia Hendersona powiedział Lloyd George, że w ostatnich dniach nastąpiła zmiana. Poczynione zostały kroki, by przywrócić dyscyplinę w armji rosyjskiej. Nic w tych warunkach nie może być fatalniejszym, niż konferowanie z wrogiem. Cztery sprzymierzone kraje: Ameryka, Anglja, Francja i Włochy są obecnie zdania, że, o ile mają się odbyć narady w sprawie warunków pokojowych, winni w tych naradach brać udział przedstawiciele całych narodów.

Lloyd George zakończył:

Jeżeli odstąpił, któryby chciał osłabić siłę robotników, i jestem ostatnim, któryby chciał ograniczać ich wpływy i ich władzę. Ale robotnicy nie reprezentują całego narodu. Gdy nastąpi pokój, musi zostać zawarty przez naród jako całość. W Rosji jest rząd socjalistyczny; gdy przyjdzie do omawiania warunków pokoju, musi mieć poza sobą miarodajną opinię narodu. Rząd rosyjski nie ponosi żadnej odpowiedzialności za konferencję sztokholmską. Twierdzę, że nie wyświadczyliśmy Rosji żadnej przysługi, gdybyśmy popierali plan konferencji.

Potem przemawiał Asquith, który powiedział, że pokój, którego wszyscy pragną, któryby od oświadczył poniesionym ofiarom albo który mógłby je wynagrodzić, pochwała ludność wszystkich interesowanych krajów.

Byłoby to bolesne, gdyby z tych rozpraw świat miał uderzyć wrażenie, że ci ludzie, biorący udział w ruchu robotniczym kraju, którzy zasmierają wyjechać na konferencję do Sztokholmu, chcieli tam przygotować drogę albo kładę fundamenty pod wątpliwą pokój. Czytelnik oświadczenie partji robotniczej, wyraża ono postanowienie wytrwania w tej wojnie, aż nie zostanie osiągnięte cele, które sobie wytknęliśmy. Partja robotnicza w Anglii z wyjątkiem nieznaucznej mniejszości jest zdecydowana, podobnie jak w chwili wypowiedzenia wojny, nie dopuścić do tego, aby za nie było ważono ofiarom ofiar poniesionych przez nas i przez naszych sprzymierzeńców, i szłowa wtedy do głosu miłoścy do pokony, gdy zobaczymy drogę wiodącą do trwałego i satysfakcjonującego pokoju.

Zmiany w gabinecie węgierskim.

Budapeszt, 14. 8. (BTW.).

Według doniesienia gazet mają po zatwierdzeniu ustawy o utworzeniu nowych ministrów, w ciągu najbliższych dni nastąpić pewne zmiany w składzie gabinetu Esterházy. Jako minister bez portfelu wchodzić będzie w skład rządu Vassonyi, który oddaje teki ministra sprawiedliwości swemu sekretarzowi stanu Grecsagowi, i hr. Teodor Bathanyai, który obejmie kierownictwo dobroczynności publicznej.

W jego miejsce jako minister na ławce wstąpił hr. Aladar Zeky, którego urząd ministra chorwackiego obejmie dotychczasowy zastępca szefa krajowego Brósi i Horzegowiny, Karol Unkelhanser. Wkrótce ustąpi także minister finansów dr. Gustaw Gratz i wróci jako szef sekcji do ministerjum spraw zewnątrz zych, gdzie obejmie kierownictwo oddziału handlowo politycznego. Jako minister finansów wstąpi do gabinetu węgierskiego dotychczasowy zarządca Banku austro-węgierskiego, doktor Aleksander Popovici.

Wojna.

Komunikat niemiecki.

Urządowo. Wielka główna kwatera, d. 14. 8.

Wschódni plac boju.

Przygotowują się silne ataki i sprzymierzonych przeciwników.

Grupa armji następcy tronu Rappena.

Strzelanina na polu walki we Flandrii zmieniła się; doszła wieczorem na wybrzeżu na północno-wschód i na wschód od Ypera do znacznej gwałtowności.

Gwałtowna wywiady przeciwników zlamaly się bezskutecznie przed wielu odcinkami naszej atrety obronnej.

Na południowo zachód od Westhoek wyparliśmy Anglików z kilku kawalków lasu.

W Artois wzmożła się wazędzie walka, szczególnie po obu stronach Lens i nad Scarpa. Również i na tym froncie zlamaly się liczne ataki angielskie.

W wyprawie raskich i bawarskich oddziałów szturmowych pod Neuve Chapelle wzięto do niewoli znaczną liczbę Portugalczyków.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

Na froncie Aisne i w Szampanji zachodniej dala się odezwać znacznie wzmożenie się ognia działowego.

Pod Cornillet, na południu od Nauray zaatakowali Francuzi dwukrotnie bezskutecznie pozycje zdobyte przez nas d. 10 b. m.

Na północnym froncie Verdunu atakowały artylerje w ciągu dnia z małymi tylko przerwami gwałtowną, wciąż wzrastającą walkę. Francuzi wprowadzili znów na ten odcinek walki silne wojska a szczególnie silną artylerję.

Grupa armji księcia Albrechta.

Między Mozą a Mozela odparto pod Filrey ataki nieprzyjacielskie. Na równinie lotaryńskiej i w Sandgau była również strzelanina bardziej ożywiona niż zwykle.

W licznych walkach powietrznych stracono 9 latawców nieprzyjacielskich i 2 balony na uwięzi. Nadporucznik Dattier stracił dnia 12 sierpnia 23 i 24 przeciwnika.

Wschódni plac boju.

Front armji generała marszałka polnego księcia Leopolda Bawarskiego.

Nie zasze nic nowego.

Grupa armji generała pułkownika arcyksięcia Józefa.

Na południe od odcinka Trotosulu chciał przeciwnik nasz odebrać zyskany teren za pomocą silnych kontrataków.

Również na południu od doliny Oltzu i Casinu wykonał on gwałtowne ataki, któreśmy jednak odparli.

Grupa armji generała marszałka polnego Mackensena.

Pod Pansin doszło do nowych walk, w których wróg poniósł ciężkie straty w bezskutecznych atakach.

Między dolinami Susity a Putny odparły nasze wojska ku północnemu zachodowi w góry zażarcie się broniącego przeciwnika.

Wzduż dolnego Seretu minęły dla nas szczęśliwie walki na przedpolu; przyprowadziliśmy jeńców i łup. W okolicy ujścia Danaju ożywiła się znów strzelanina.

Front macedoński.

Nie zasze nic nowego.

Pierwszy jenerał kwatermistrz Ludendorff.

Wieczorny komunikat niemiecki.

Urządowo. Berlin, dnia 14. 8. wiecz.

We Flandrii i nad Mozą toczyła się zmiennej silny walka działowa.

W Rumunii zaczyna się wróg cofać w kacie górskim między Trotosalem, Putna i Seretem, pod naporem naszego ataku.

Komunikat austriacki.

Wiedeń, dnia 14 bm. Urządowo.

Wschódni plac boju

Na zachód od Pansin w Rumunii zyskaly znów nasze wojska w ataku terenu. Na południe od doliny Oltzu i na zachód od Okny starł się wróg daremnie wywołać za pomocą silnych kontrataków zmianę w położeniu.

Włochy plac boju.

Nasi lotalcy stracili od onegdaj 4 latawce nieprzyjacielskie. Eskadra włoska obrzuciła bombami Assling. Zagrozone fortyfikacje nie zostały uszkodzone.

Balkański plac boju.

Nie bylo zmiany.

Sześć sztabu jenerala.

Komunikat rosyjski.

Sprawydzanie urzędowe z dnia 12. 8.

Front zachodni: W okolicy miasta Zbaraża w stronie Woloczyska odbyła się ożywiona czynność artylerji nieprzyjacielskiej. W okolicy Husiatyna wtargnęli nasi wywiadowcy, którzy przekroczyli Zbrucz do austriackiej części Husiatyna, wzięli po walce na granaty ręczne 21 Niemców o niewoli i zdobyli dwa karabiny maszynowe. Na reszcie frontu panował ogień karabinowy.

Front rumuński: W okolicy źródła rzeki Dobry i na północ od rzeki Dobien toczą się nadal walki ze zmiennem szczęściem.

Na zachód od Okna—Grozenci toczyły się przez cały dzień 11. 8 niezmiernie gwałtowne walki. Austri-